

Herrgårdsnytt 2012-2014

© Göran Ulväng. Version 20150101.

Nummer 1. 20120907

Kära herrgårdsentusiaster!

Detta är ett försök att starta ett nätverk för alla de i Sverige som intresserar sig för herrgårdars historia och deras betydelse för kulturarvet.

Det finns två syften: Det första - och viktigaste - är att vi genom detta nätverk skall kunna sprida information om vad som pågår inom området herrgård, i en vid bemärkelse. Det kan handla nyutkomna böcker, konferenser, utställningar, föreläsningar, kurser eller debatter - ja allt som på något sätt berör herrgården som fenomen. På så sätt hjälps vi åt att öka kunskapen om herrgårdar och herrgårdskultur.

Det andra syftet hänger samman med att det är vår tur att ordna det Nordiska Slotts- och herrgårdssymposiet, för år 2013. På symposiet i Åbo förra året beslutades bland de närvarande svenskarna att symposiet borde anordnas i Skåne. En projektgrupp har organiserats och Krapperupstiftelsen och Nationalmuseum har visat intresse för att vara medorganisatörer. I de fall vi måste söka mer medel bör ett nätverk av herrgårdsforskare/entusiaster - hur löst sammanfogat det än är så här till en början - vara till god hjälp.

Jag har åtagit mig att vara ansvarig för detta nätverk, att se till att intresserade anmäler sig och att listan med e-postadresser är aktuell. De som vill vara medlemmar av nätverket anmäler sina e-postadresser till mig. Den information som skall spridas bör därför skickas till mig först, så att den når samtliga på listan. På sikt skall vi naturligtvis se till att listan får en egen domänadress så att samtliga medlemmar i nätverket kan sprida informationen när så önskas.

Av er önskar jag följande: 1) De som önskar vara med i nätverket får gärna skicka en e-post till mig som bekräftelse. 2) Sprid gärna detta vidare till andra forskare, museitjänstemän, godsägare eller andra entusiaster.

Bästa hälsningar
Göran Ulväng

Nummer 2. 20130604

Hej alla,
Här kommer nu äntligen inbjudan till Nordiskt slotts- och herrgårdssymposium i Skåne i augusti 2013.
Första anmälningdag är den 10/6, dvs. nästa måndag.
Varmt välkomna!
Bästa hälsningar
Göran Ulväng

Nummer 3. 20140108

Hej alla herrgårdsfantaster,
Det var länge sedan jag hörde av mig med information om vad som pågår inom herrgårdsforskningen, och för det ber jag om ursäkt.

Nordisk Slotts- och herrgårdssymposium i Danmark

Förra året Slotts- och herrgårdssymposium i Skåne var mycket lyckat. I tre dagar kunde ett 50-tal nordiska forskare, tjänstemän och andra intresserade delta i vetenskapliga seminarier och bese olika slott.

I år kommer det Nordiska slotts- och herrgårdssymposiet att äga rum i Danmark och temat är "Gods, herregård och herskab i 1600-tallets Norden". Denna gång kommer man hålla på i fyra dagar, varav två dagar är avsatta till seminarier, första dagen är temat "Adel og bonde – Gods og Landbosamfund i 1600-tallets Norden" och andra dagen "Herregård og herskab – Bygninger og Herregårdsliv i 1600-tallets Norden". Man söker nu forskare som vill presentera på dessa seminarier. Hör av er till Signe Steen Boeskov på ssb@gammelestrup.dk .

Ny Litteratur

Historisk tidskrift för Finland, 2/2013 har herrgårdar som tema (se även hemsidan: <http://www.historisktidskrift.fi>)

Innehåll:

Henrika Tandefelt och Maria Vainio-Kurtakko, Inledning: Herrgårdens många skepnader. Den finländska herrgårdsforskningens traditioner (s. 121–131)

Kasper Kepsu, Godsdrift och tjänstemän på ingermanländska gods under 1600-talets andra hälft (s. 132–155)

Johanna Ilmakunnas, Adels arbete och vardag på 1700-talets svenska herrgårdar. Johan Gabriel Oxenstiernas och Jacobina Charlotta

Munsterhjelm's dagböcker
(s. 156–184)

Carolina Brown, Bilder, sällskapsliv och herrgårdskultur. Maskeradporträtt, silhuetter och andra bilder från 1700-talets Tista (185–215)

Marie Steinrud, Per Reinhold Tersmedens Ramnäs. Bruksherrgården som scen för statuskonsumtion och manifestation i början av 1800-talet (216–250)

Henrika Tandefelt och Maria Vainio-Kurtakko, Ett storgods som historisk och modern konstruktion. V.M. von Borns etablering på Sarvlaks i Pernå (251–286)

Göran Ulväng, Betydelsen av att äga en herrgård. Herrgårdar, ståndsgårdar och gods i Uppsala län under 1700- och 1800-talen (287–316)

Granskningar

Kirsi Vainio-Korhonen, Sofie Munsterhjelmns aika. Aatelnaisia ja upseereita 1800-luvun Suomessa. Av Juha-Matti Granqvist (317–321)

Karin Granlund, Prins i en värld som inte fanns – om en adelsgosses uppväxt på storgodset Tervik i 1920–1940-talets Finland. Av Maria Vainio-Kurtakko (322–325)

Från fältet

Nytt liv i gamla herrgårdssamlingar. Av Petra Hakala (326–327)

Nordiskt slotts- och herrgårdssymposium i Skåne 2013. Av Johanna Ilmakunnas och Henrika Tandefelt (328–330)

Monografier:

Klagstorps herrgård : en del av Skövdes kultur och historia, av Evelina Grönlund 2013

Hargs bruk : berättelsen om Hargs bruk och dess ägare. 2 1800-talet, av Rose-Marie Dietrichson 2013

Smedstorp : en herrgård med anor, av Åke Johanson 2013

Åry herrgård, av Thomas Lissing 2013

Historien om Torup, av Christina von Leithner 2013

Glömda pärlor och gamla bekanta : en resa bland östgötska slott och herrgårdar, av Anneli Hedlund 2013

Vardagens verktyg på Grönsöö, av Johan Knutsson 2013

Tolv skånska slott, av Annika McClintock 2013

Nordisk historia ur Ericssbergs bibliotek. 4, 1719-1866, sammanställd av Mats Petersson & Mathias Stenvall

Bogesunds slott, av Tina Råman 2013

Tullgarns slott, av Mikael Ahlund, Timmy Cox, Petra Gröminge 2013

Ulriksdals slott, 2013

Den glömda konsumtionen, Auktionshandel i Sverige under 1700- och 1800-talen, av Göran Ulväng, Sofia Murhem och Kristina Lilja, 2013 (Tar bland annat upp herrgårdsauktioner).

Nummer 4. 20140514

Hej alla herrgårdsfantaster,
Vill bara uppmärksamma er på att det hålls en herrgårdskonferens i Northampton i England 15-16 september. Abstracts om 300 ord skall vara inne i början av nästa vecka till arrangören Jon Stobart, se bifogad fil.

Årets Nordiska slotts- och herrgårdssymposium äger rum i Danmark 18-21 september. Mer information om detta kommer senare.

Hälsningar
Göran Ulväng

Nummer 5. 20140625

Hej alla herrgårdssintresserade!
Ni som får detta utskick är antingen sådana som visat intresse för att få information om vad som händer på herrgårdsforskningsfronten eller är sådana som jag anser bör bli informerade. Information skickas ut sporadiskt, inför konferenser eller när det har kommit ut nya böcker. Hör av er till mig om ni inte vill nås av denna information, så stryker jag er från e-postlistan. Har ni något att förmedla ang. konferenser, böcker, utställningar eller annat som bidrar till kunskapsuppbyggnaden om slott och herrgårdar får ni gärna höra av er så ser jag till att informationen skickas ut.

KONFERENSER

Årets Nordiska slotts- och herrgårdskonferens äger rum 18-21 september på Fyn i Danmark. Tema är herrgårdar i 1600-talets samhälle. Mycket spännande! Se:

[Dansk Center for Herregårdsforsknings hjemmeside.](#)

BÖCKER

Nya böcker om slott och herrgårdar:

Den dolda kvinnomakten : 500 år på Skarhults slott / redaktör: Alexandra von Schwerin ; [fotograf: Ralf Turander] ISBN 9789173536677 Stockholm : Atlantis, 2014

Biby: Ett fideikommiss berättar, Rebecka Millhagen Adelswärd, red. 2014 ISBN 9789187007422 (inb) Stockholm Bokförlaget Langenskiöld

I skuggan av en borg : vardag och fest på Krapperups gods 1881-1995
/Nyström, Lillemor, 1945- (författare) ISBN 9789162890667, Göteborg :
Institutionen för kulturvetenskaper, Göteborgs universitet, 2014

Kärrbo : en liten socken i stora drag / Gunnar Grant & Elisabeth Westerdahl,
red.

Att bruka men inte äga : arrende och annan nyttjanderätt till mark i svenskt
jordbruk från medeltid till idag / redaktör: Anders Wästfelt, KSLA.

Jag vill också rekommendera **Bebyggelsehistorisk tidskrift** som
utkommer med två nummer per år och ofta innehåller artiklar med
anknytning till slott och herrgårdar, se: <http://www.bebyggelsehistoria.org/>
Stöd gärna tidskriften genom att bli medlem i föreningen/prenumerera.

Nummer 6. 20140820

Hej alla herrgårdssintresserade!

Ni som får detta utskick är antingen sådana som visat intresse för att få
information om vad som händer på herrgårdsforskningsfronten eller är
sådana som jag anser bör bli informerade. Information skickas ut sporadiskt,
inför konferenser eller när det har kommit ut nya böcker. Hör av er till mig
om ni inte vill nås av denna information, så stryker jag er från e-postlistan.
Har ni något att förmedla ang. konferenser, böcker, utställningar eller annat
som bidrar till kunskapsuppbyggnaden om slott och herrgårdar får ni gärna
höra av er så ser jag till att informationen skickas ut.

Denna gång kommer information angående årets Nordiska Slotts- och
herrgårdssymposium som äger rum på Fyn i Danmark 18-21 september, se
även bifogat program:

Kære alle

Til dette års Nordisk Slots- og Herregårdssymposium lancerer vi for første
gang et programpunkt kaldet "Nyt fra herregårdsforskningen", hvor alle
opfordres til at præsentere igangværende eller kommende projekter i et kort
oplæg. Dansk Center for Herregårdsforskning ønsker hermed at fremme
symposiets funktion som netværksforum for det faglige samarbejde.

Ønsker man at tilmelde sig symposiet eller præsentere projekter bedes man
kontakte tovholder Sara Hai Abildstrup på: sha@gammelestrup.dk.

Sidste frist for tilmelding af oplæg: 1. september 2014

Bedste hilsner

Signe

Signe Steen Boeskov

Faglig sekretær, ph.d.
Dansk Center for Herregårdsforskning
Gammel Estrup
Herregårdsmuseet
Randersvej 2
8963 Auning
Danmark
T +45 8648 3001
T (direkte) +45 8795 0708
www.herregaardsforskning.dk
www.gammelestrup.dk

Hälsningar
Göran

Nummer 7. 20141008

Hej alla herrgårdsintresserade!

Ni som får detta utskick är antingen sådana som visat intresse för att få information om vad som händer på herrgårdsforskningsfronten eller är sådana som jag anser bör bli informerade. Information skickas ut sporadiskt, inför konferenser eller när det har kommit ut nya böcker. Hör av er till mig om ni inte vill nås av denna information, så stryker jag er från e-postlistan. Har ni något att förmedla ang. konferenser, böcker, utställningar eller annat som bidrar till kunskapsuppbyggnaden om slott och herrgårdar får ni gärna höra av er så ser jag till att informationen skickas ut.

KONFERENSER

Visualising difference. Objects, space and practice in early modern Europe

Nordiska museet, Stockholm, 10–12 October 2014

Early modern societies were strictly hierarchical bodies, constantly involved in making order, status and inequality obvious. Their preoccupation with presentation, surfaces, appearances and the visual, show how Europeans of the period attempted to render the world comprehensible and recognizable with all its degrees of social status. Although we know relatively much about the consumption and ideals of the higher orders, as well as the travails of the poor, we have little understanding of early modern practices of social difference-making and of how hierarchies of appearance were created and articulated. The conference invites reflection on how social hierarchy was fundamentally bound up to people's engagement with space, objects and their fellow human beings in early modern Europe. In so doing, it also seeks to address the foundations for differentiation of people.

Ny svensk tvärvetenskaplig 1700-talskonferens planeras, med titeln **"Vardagsliv under 1700-talet: upplevt, samlevt, utlevt"**. Konferensen arrangeras av *Sällskapet för 1700-talsstudier* och kommer att hållas i **Uppsala den 7–8 maj 2015**.
Mer information finns på: <http://www.1700-tal.se/aktuellt.html>

14th International Congress for Eighteenth-Century Studies (ISECS 2015)

Rotterdam (Nederländerna) 26-31 juli 2015.

Den 26-31 juli 2015 äger nästa stora ISECS (International Society for Eighteenth-Century Studies) konferens rum i Rotterdam. Temat för konferensen är "Opening Markets: Trade and Commerce in the 18th Century".

Se vidare i dess [Call for Proposals: panels/papers/posters](#) för allmän information och instruktioner för anmälan.

NYA BÖCKER

Två nya danska praktverk:

The Danish Country House, av John Erichsen och Mikkel Venborg Pedersen, Forlaget Historismus, 2014

Grever, Baroner og Husmand, av John Erichsen och Ditlev Tamm, Gyldendal, 2014.

Jag vill också rekommendera **Bebyggelsehistorisk tidskrift** som utkommer med två nummer per år och ofta innehåller artiklar med anknytning till slott och herrgårdar, se: <http://www.bebyggelsehistoria.org/>
Stöd gärna tidskriften genom att bli medlem i föreningen/prenumerera. Nästa nummer innehåller bl.a. en artikel om von Fersens hus i Stockholm av Johanna Ilmakunnas.

Bästa hälsningar
Göran

Nummer 8. 20141014

Hej alla herrgårdsintresserade!

Ni som får detta utskick är antingen sådana som visat intresse för att få information om vad som händer på herrgårdsforskningsfronten eller är sådana som jag anser bör bli informerade. Information skickas ut sporadiskt, inför konferenser eller när det har kommit ut nya böcker. Har ni något att förmedla angående konferenser, böcker, utställningar eller annat som bidrar till kunskapsupbyggnaden om slott och herrgårdar får ni gärna höra av er så ser jag till att informationen skickas ut.

Sprid gärna kunskapen om listans existens. Hör av er om ni inte vill nås av denna information, så stryker jag er från e-postlistan.

KONFERENSER

Animating the Eighteenth-Century Country House
5-6 March 2015

<http://www.bsecs.org.uk/events/EventDetails.aspx?id=229>

NYA BÖCKER

KSLA har nu givit ut Hebbes "Den svenska lantbrukslitteraturen från äldsta tid till och med 1850", en guldgruva för alla som är intresserade av äldre tiders landsbygd och jordbruk. Den innehåller rikligt med litteratur om herrgårdar, driftsystem, maskiner, odlingssystem, trädgårdar m.m. Se länken: <http://www.ksla.se/anh/2014/10/02/den-svenska-lantbrukslitteraturen-fran-aldsta-tid-t-o-m-ar-1850-nu-i-nytryck/>

Hälsningar
Göran

Nummer 9. 20141023

Hej alla herrgårdsintresserade!

Ni som får detta utskick är antingen sådana som visat intresse för att få information om vad som händer på herrgårdsforskningsfronten eller är sådana som jag anser bör bli informerade. Information skickas ut sporadiskt, inför konferenser eller när det har kommit ut nya böcker. Har ni något att förmedla angående konferenser, böcker, utställningar eller annat som bidrar till kunskapsuppbyggnaden om slott och herrgårdar får ni gärna höra av er så ser jag till att informationen skickas ut.

Sprid gärna kunskapen om listans existens. Hör av er om ni inte vill nås av denna information, så stryker jag er från e-postlistan.

NY LITTERATUR

BÖCKER

Steninge, folk och miljöer, av Gunilla och Giselher Naglitsch, 2014 (Ni hälsas välkomna till boksläpp onsdagen 12 november kl. 14-15 i Märsta konsthall, Märsta)

Tosterup på Österlen. Historia möter nutid, av Kerstin Vikner 2014.

Danmarks Herregårde. Sjaelland, Mön og Lolland-Falster, av Niels Peter Stilling, 2014.

Kärlekens språk. Adel, kärlek och äktenskap 1750-1900, av Brita Planck, 2014. Länk: <https://gupea.ub.gu.se/handle/2077/35436>

Pintorpafruns minnen. 300 år med ett slottsspöke, av Knut Bonde, Setterblad förlag 2013.

Huset von Fersens uppgång och fall, av Göran Norrby, Atlantis 2014.

Indelta inkomster. En studie av det militära löneindelningsverket 1721-1833, av Fredrik Thisner, Studia Historica Upsaliensia 250, 2014.
(En inte ringa del av indelningsverkets boställen var säterier och/eller herrgårdar)

TIDSKRIFTER

Byggnadskultur 3/2014 är ett temanummer om herrgårdar med artiklar av bl.a. Hedvig Schönback, Ulrich Lange, Göran Ulväng och Patrik Olsson.

ÖVRIGT

Äldre kartor på Riksarkivet

På Riksarkivet pågår ett digitaliseringsprojekt där 1 000-tals av våra kartor från 1600-talet görs tillgängliga för allmänheten, däribland många herrgårdskartor, se:

Äldre geometriska kartor: <http://riksarkivet.se/geometriska>

Yngre geometriska kartor: <https://riksarkivet.se/yngre-geometriska-kartor>.

Nummer 10. 20141105

Hej alla herrgårdsintresserade!

Ni som får detta utskick är antingen sådana som visat intresse för att få information om vad som händer på herrgårdsforskningsfronten eller är sådana som jag anser bör bli informerade. Information skickas ut sporadiskt, inför konferenser eller när det har kommit ut nya böcker. Har ni något att förmedla angående konferenser, böcker, utställningar eller annat som bidrar till kunskapsuppbyggnaden om slott och herrgårdar får ni gärna höra av er så ser jag till att informationen skickas ut.

Sprid gärna kunskapen om listans existens. Hör av er om ni inte vill nås av denna information, så stryker jag er från e-postlistan.

Herrgårdsnytt har sänts ut sedan september 2012. För den som önskar en sammanställning av den information som hittills har skickats ut, kan kontakta mig.

NY LITTERATUR

Grever, Baroner og Husmand, Opgøret med de store danske godser 1919, av John Erichsen och Ditlev Tamm, Gyldendal, 2014.

SEMINARIER

Doktorand **Magnus Berencreutz**, Kulturgeografiska institutionen, Stockholms universitet
lägger fram delar av sin kommande doktorsavhandling om *organisatoriska förändringen av odlings- och produktionssystemen i de svenska Östersjöprovinserna i tidigmodern tid, 1561--1710*, och där herrgårds- och godsdrift har en framträdande plats.

Det finns två tillfällen:

1) Onsdagen den 12 november, klockan 10.00-11.45, i Nannesonrummet, Institutionen för ekonomi, SLU, Uppsala

Underlagsmaterialet består av två texter: [Runö – en relik av det äldre tidigmoderna agrara skiftet i Östersjöprovinserna](#) och [Demesne Lordship and Economy in the Baltic Sea](#)

2) Torsdagen 13 november, klockan 13:15 -15:00, i sal X 308, Geovetenskapens hus, Stockholms universitet. Opponent Johan Eellend, FOI.

Hälsningar

Göran

Nummer 11. 20141204

Hej alla herrgårdsintresserade!

Ni som får detta utskick är antingen sådana som visat intresse för att få information om vad som händer på herrgårdsforskningsfronten eller är sådana som jag anser bör bli informerade. Information skickas ut sporadiskt, inför konferenser eller när det har kommit ut nya böcker. Har ni något att förmedla angående konferenser, böcker, utställningar eller annat som bidrar till kunskapsuppbyggnaden om slott och herrgårdar får ni gärna höra av er så ser jag till att informationen skickas ut.

Sprid gärna kunskapen om listans existens. Hör av er om ni inte vill nås av denna information, så stryker jag er från e-postlistan.

Herrgårdsnytt har sänts ut sedan september 2012. För den som önskar en sammanställning av den information som hittills har skickats ut kan kontakta mig.

KONFERENSER

Abstracts från de paper som presenterades på det Nordiska Slotts- och herrgårdssymposiet i Danmark 18-21 september 2014 är samlade i ett dokument, se [Dansk Center for Herregårdsforskningens hjemmeside](#).

LITTERATUR

Böcker

Medeltida storgårdar. 15 uppsatser om ett tvärvetenskapligt forskningsproblem, red. Olof Karsvall och Kristofer Jupiter, Acta Academiae Regiae Gustavi Adolphi CXXXI 2014, som handlar om den sena järnålderns och medeltidens "herrgårdar" i Sverige.

Fangen på Bogstad, av Madeleine von Essen, Else Espeland och Bård Frydenlund, Messel förlag 2014, som behandlar officeren Gustaf Lewenhaupts liv på herrgårdar i Norge och Sverige i början av 1800-talet, baserat på hans bevarade dagboksanteckningar, brev, akvareller och laveringar.

Drammen – blott til lyst, av Jo Sellæg 2014. Boken behandlar herrgårdar, gårdar och sommarnöjen runt Drammen i Norge mellan 1700 och 1860. Den kan beställas på museumsbutikken@gammelestrup.dk eller hos författaren på http://www.buskerudportalen.no/link_in_frame.php?link=181

Gods och folk. Östra Ryds historia 1890-1990, av Lennart Lenke 2013
Samme författare har även givit ut den rafflande historien om när svenska staten exproprierade Bogesunds gods utanför Stockholm 1946: *Lex Bogesund. En statlig bluff eller av nöden tvunget*, av Lennart Lenke 2001

Artiklar i tidskrifter

Kolonialvaror och vardagsting i den europeiska marginalen - Konsumtionsvägar, levnadssätt och varor på en herrgård i östra Finland under slutet av 1700-talet och början av 1800-talet, Finskt Museum 2010-2011, Helsingfors 2013, s. 6-28, av Anna Maria Åström

Närhet och avstånd - om beroende och distansering mellan herrgårdens sociala skikt i Finland. Budkavlen 2013, s. 66-84, av Anna Maria Åström

Familjernas strategier och ungdomens roller på Savolax herrgårdar 1790-1840. Laboratorium för folk och kultur 2/2012, s. 30-36, av Anna Maria Åström

Bebyggelsehistorisk tidskrift nr 68/2014, som utkommer i dagarna, innehåller bl. a. en artikel om familjen von Fersens palats i Stockholm av Johanna Ilmakunnas. Stöd gärna tidskriften genom att bli medlem/abonnera, se: <http://www.bebyggelsehistoria.org/>